

Joosef, Egyptin prinssi

”Farao sanoi vielä Joosefille: ‘Näin minä asetan sinut hallitsemaan koko Egyptiä.’”
(1. Moos. 41:41.)

Avaintekstit:

1. Moos. 41:37–46;
1. Kun. 3:12;
1. Moos. 42;
Room. 5:7–11;
1. Moos. 43;
1. Moos. 44;
1. Moos. 45.

Joosef on nyt Egyptin johtaja, ja hänen omat veljensä tulevat kumartamaan hänen eteensä tietämättä, kuka hän on (1. Moos. 42). Joosefin veljet nöyrytyvät, kun Joosef pakottaa heidät palaamaan Benjamin mukanaan (1. Moos. 43), ja kun Benjaminin turvallisuus on veljien mielestä uhattuna (1. Moos. 44), he anovat armoa tämän vaikutusvaltaisen miehen edessä, jota he pitävät faraon veroisena. Kun Joosef lopussa paljastaa henkilöllisyytensä, veljet ymmärtävät, että heidän teostaan huolimatta Jumala oli kääntänyt kaiken hyväksi.

On mielenkiintoista, että koko seuraava tapahtumasarja, jonka on tarkoitus kuvailla Joosefin menestystä, kuvaileekin itse asiassa enemmän hänen veljiensä katumusta. Veljien edestakaiset matkat Joosefin luo ja takaisin isän luo, ja kaikki ne esteet, joita he kohtaavat, saivat heidät muistamaan heidän julmat tekonsa Joosefia ja isäänsä kohtaan, ja he huomaavat rikkomuksensa Jumalaa vastaan. Joosefin veljet elävät koko kokemuksen ikään kuin se olisi Jumalan tuomiota. Ja kuitenkin koskettava ja tunteellinen päätös, joka saa jokaisen puhkeamaan kyyneliin ja iloon, sisältää heille myös sanoman anteeksiannosta heidän tuomittavista pahuuden teoistaan huolimatta.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 18.6.2022

JOSEFIN NOUSU VALTAAN

Joosefille faraon unet paljastivat, mitä Jumala oli aikeissa tehdä maassa (1. Moos. 41:28). Joosef ei kuitenkaan pyydä faraota uskomaan Joosefin Jumalaan. Sen sijaan hänen välitön reaktionsa on ryhtyä toimeen. Joosef ehdottaa talousohjelmää. On kiintoisaa, että farao ottaa käyttöön vain Joosefin taloutta koskevan ehdotuksen. Hän vaikuttaa olevan kiinnostuneempi unen taloudellisesta läksystä kuin sen hengellisestä merkityksestä ja Jumalan osasta unen antajana.

Lue 1. Moos. 41:37-57. Mikä on Jumalan rooli Joosefin menestyksessä?

Farao valitsee Joosefin johtajaksi, ei niinkään siksi, että tämä oli selittänyt unet oikein ja paljastanut maahan tulevan ongelman, vaan koska tällä oli ratkaisu ongelmaan ja koska tämän neuvot ”miellyttivät faraota ja hänen hovinsa miehiä” (1. Moos. 41:37). Faraon valinta vaikuttaa olleen enemmän käytännöllinen kuin uskonnollinen. Kuitenkin farao tunnustaa, että Jumalan henki asuu Joosefissa (1. Moos. 41:38), jota hän pitää viisaana ja taitavana (1. Moos. 41:39). Ilmauksella ”viisas ja taitava” luonnehditaan juuri viisautta, jonka Jumala antaa (ks. 1. Moos. 41:33; vrt. 1. Kun. 3:12).

Kaikki tämän raamatuntekstin yksityiskohdat sopivat tuon ajan Egyptin historialliseen tilanteeseen. Poliittisesti se, että farao nimittää Joosefin korkeaksi virkamieheksi, ei ollut epätavallista muinaisessa Egyptissä, jossa on todistettavasti ollut muutamia ulkomaalaisia korkeassa asemassa.

Seuraavat seitsemän vuotta ovat yltäkyläisyyden vuosia ja viljantuotanto niin suurta, ettei sen määrää voinut mitata (1. Moos. 41:49), mikä on merkki yliluonnollisesta huolenpidosta. Viljan vertaaminen hiekkaan meren rannalla (1. Moos. 41:49) paljastaa, että kyse on Jumalan siunauksesta (1. Moos. 22:17). Joosef henkilökohtaisesti heijastaa tuota siunausta omassa hedelmällisyydessään. Runsauden yhtäaikaisuus molemmilla saroilla on todiste siitä, että sama Jumala oli molempien ilmiöiden takana. Joosef saa kaksi poikaa, joiden nimet kertovat Joosefin kokemasta Jumalan huolenpidosta, joka on muuttanut tuskan muiston iloksi (Manasse) ja aiemman kärsimyksen hedelmällisyydeksi (Efraim). Miten vahva esimerkki siitä, kuinka Jumala muutti pahan erittäin hyväksi.

JOOSEF KOHTAA VELJENSÄ

Lue 1. Moos. 42. Mitä tapahtui? Miten tapahtumat paljastavat Jumalan johdatuksen ihmisten pahuudesta ja väärinkäytöksistä huolimatta?

Nälänhätä pakottaa Jaakobin lähettämään poikansa Egyptiin viljan oston. Jaakob tekee asiassa aloitteen (1. Moos. 42:1). Tuo onneton mies, vaikutusvaltansa ulottumattomissa olevien olosuhteiden uhri, panee tietämättään liikkeelle tapahtumien ketjun, joka johtaa siihen, että hän saa tavata jälleen poikansa, jota on surrut pitkään.

Kaksi seikkaa korostaa Jumalan johdatusta veljesten kohtaamisessa. Ensinnäkin Joosefin profeetalliset unet toteutuvat: " - - teidän lyhteenne - - kumartuivat maahan minun lyhteeni eteen." (1. Moos. 37:7.) Joosef tunnistetaan käskynhaltijaksi (1. Moos. 42:6) ja maan valtiaaksi (1. Moos. 42:30, 33), jonka vaikutusvaltainen asema on suuri vastakohta puutteesta kärsiville veljille, jotka "tulivat hänen eteensä ja lankesivat kasvoilleen maahan" (1. Moos. 42:6). Kyse on samoista veljistä, jotka pilkkasivat Joosefia tämän unen tähden (1. Moos. 37:8).

Toiseksi veljesten tapaaminen kuvaillaan vastakaikuna aiempiin tapahtumiin. Kielelliset ja ajatukselliset kytkökset näiden kahden tapahtuman välillä alleviivaavat sitä, että kyseessä on oikeudenmukainen rangaistus. Ilmausta he "sanoivat toisilleen" (1. Moos. 42:21) käytettiin myös, kun veljet alkoivat juonia Joosefia vastaan (1. Moos. 37:19). Veljesten joutuminen vankilaan (1. Moos. 42:17) vastaa Joosefin vankilassa oloa (1. Moos. 40:3, 4). Veljet itsekin yhdistävät sen, mitä heille tapahtuu, siihen, mitä he tekivät Joosefille ehkä 20 vuotta aiemmin. He "sanoivat toisilleen: 'Me olemme todellakin ansainneet rangaistuksen siitä, mitä teimme veljellemme. Me näimme hänen hätänsä, kun hän rukoili meiltä armoa, mutta emme kuunnelleet häntä. Siksi me olemme nyt ahdingossa.'" (1. Moos. 42:21.)

Ruubenin sanat "nyt meidät vaaditaan tilille hänen verestään" (1. Moos. 42:22, RK 2012) ovat kaikuja hänen silloisesta varoituksestaan: "Älkää vuodattako verta." (1. Moos. 37:22.) Näin heidän tämänhetkinen tilanteensa yhdistyy entistä vahvemmin heidän aiempaan tekoonsa.

Useimmat meistä ovat tehneet asioita, joita kadumme. Miten voimme hyvittää tekomme? (Room. 5:7-11.)

JOOSEF JA BENJAMIN

Jaakobin ei ollut helppo sallia Benjaminin, ainoan jäljellä olevan Raakelin kanssa saamansa pojan, lähtöä kotoa. Hän pelkäsi menettävänsä tämän, kuten oli menettänyt Joosefin aiemmin (1. Moos. 43:6–8). Vasta kun kaikki ruoka oli loppunut (1. Moos. 43:2) ja kun Juuda vannoi takaavansa Benjaminin paluun (1. Moos. 43:9), Jaakob lopulta suostui toiseen Egyptin matkaan ja antoi Benjaminin lähteä mukaan.

Lue 1. Moos. 43. Mikä vaikutus Benjaminin läsnäololla oli tapahtumien kulkuun?

Benjaminin läsnäolo hallitsi tapahtumia. Kun kaikki veljet seisovat Joosefin edessä, Benjamin on ainoa, jonka Joosef näkee (1. Moos. 43:16). Benjamin on ainoa, jota kutsutaan veljeksi (1. Moos. 43:29). Benjaminia kutsutaan nimellä, mutta muita veljiä ei; heihin viitataan vain sanalla ”miehet” (1. Moos. 43:16).

Joosef kutsuu Benjaminia pojakseen – rauhoittava ilmaus, joka kertoo erityisestä kiintymyksestä (1. Moos. 43:29, VKR; vrt. 1. Moos. 22:8). Joosefin siunaus viittaa armoon (1. Moos. 43:29) muistutuksena siitä, miten hän anoi armoa, jota hänelle ei suotu (1. Moos. 42:21). Joosef osoittaa Benjaminille sitä armoa, jota ei saanut muilta veljiltään.

Joosefin veljet pelkäävät, että heidät heitetään vankilaan palautetun rahan takia, mutta Joosef onkin valmistamassa juhlaa heille Benjaminin läsnäolon kunniaksi. Ikään kuin Benjaminilla olisi lunastava vaikutus koko tilanteeseen. Kun veljekset on asetettu istumaan ikäjärjestyksen ja kunniasääntöjen mukaan, Benjaminille, joukon nuorimmalle, tarjoillaan viisi kertaa enemmän kuin muille veljille (1. Moos. 43:33, 34). Benjaminin suosiminen ei kuitenkaan häitää veljiä, toisin kuin Joosefin suosiminen isän taholta vuosia aiemmin, mikä oli johtanut heidän kauheisiin tekoihinsa niin velipuoltaan kuin isäänsäkin kohtaan (1. Moos. 37:3, 4).

”Olemalla näin erikoisen suojea Benjaminille hän halusi saada selville, oltiinko tälle nuorimmalle veljelle yhtä kateellisia kuin aikoinaan hänelle. Koska veljet eivät vieläkaan tienneet, että Joosef ymmärsi heidän puhettaan, he keskustelivat vapaasti keskenään, ja näin hän saattoi päästä selville heidän todellisista tunteistaan. Vieläkin hän halusi koetella heitä, ja ennen heidän lähtöään hän käski panna oman hopeamaljansa nuorimman veljensä säkin suuhun.” (1AO 211.)

**ENNUSTUS-
MALJA****Lue 1. Moos. 44. Miksi Joosef pani ennustusmaljan Benjaminin säkkiin eikä jonkun toisen veljen säkkiin?**

Tämä kertomus on rinnakkaiskertomus edelliselle. Kuten aiemminkin, Joosef antaa tarkat ohjeet; ja jälleen kerran hän täyttää miesten säkit syötävällä. Tällä kertaa Joosef antaa lisäksi oudon käskyn panna hänen kallisarvoinen maljansa Benjaminin säkkiin.

Tämän johdosta tapahtumat saavat uuden käänteen. Edelliseen veljesten käyntiin oli kuulunut se, että heidän täytyi palata Kanaanin hakemaan Benjamin mukaansa, nyt heidän täytyy palata Egyptiin kohtaamaan Joosef. Edellisellä kerralla veljet olivat löytäneet kaikki saman asian säkeistään, nyt epäilykset kohdistetaan korostetusti Benjaminiin, jonka halusta Joosefin malja löytyy. Odottamatta Benjamin, jolla kunnivieraana oli ollut mahdollisuus päästä käsiksi Joosefin maljaan, on nyt epäiltynä ja syytettynä tämän kallisarvoisen esineen varastamisesta. Hän joutuisi vankilaan.

Se, että Joosef käytti ennustusmaljaa ei tarkoittanut, että hän olisi uskonut sen voimaan. ”Hän ei koskaan ollut suoraan väittänyt tietävänsä salattuja asioita vaan halusi heidän uskovan, että hän oli selvillä heidän elämänsä salaisuuksista.” (1AO 212.)

Taikamalja oli Joosefille veruke kääntää veljien ajatukset ylikuonnollisiin asioihin ja herättää heidän sydämessään syyllisyys Jumalan edessä. Näin Juuda ainakin tulkitsee Joosefin epäsuoran viestin, sillä hän puhuu syyllisyydestä, jonka Jumala on heissä osoittanut (1. Moos. 44:16). Kallisarvoisen maljan varastaminen myös oikeuttaisi ankaraan rangaistukseen ja näin panisi muiden veljesten ajatukset koetteelle.

Veljesten tunteiden ja reaktioiden voimakkuus on merkilepantavaa. He kaikki yhdessä tuntevat suurta tuskaa peläten, että Benjamin Joosefin tavoin menetetään ja että myös tästä tulee orja Egyptiin, vaikka tämäkin on Joosefin tavoin viaton. Siksi Juuda ehdottaa, että hänet otetaan orjaksi Benjaminin sijasta (1. Moos. 44:33), kuten oinas uhrattiin viattooman lisäksi sijasta (vrt. 1. Moos. 22:13). Juuda tarjoaa itseään uhriksi, sijaiskärsijäksi, jonka tarkoituksena on nimenomaan hoitaa pois se ”murhe”, joka tuhoaisi hänen isänsä (1. Moos. 44:34).

**”MINÄ OLEN
JOOSEF,
TEIDÄN
VELJENNE”**

Lue 1. Moos. 45. Mitä opetuksia rakkaudesta, uskosta ja toivosta voimme löytää tästä kertomuksesta?

Juuri sillä hetkellä, kun Juuda puhui murheesta, joka ”tulisi isäni osaksi” (1. Moos. 44:34), Joosef huusi ja ”ilmaisi itsensä veljilleen” (1. Moos 45:1, VKR). Tätä ilmausta käytetään usein silloin, kun viitataan siihen, miten Jumala paljastaa itsensä (2. Moos. 6:3, Hes. 20:9). Ilmauksen käyttäminen antaa ymmärtää, että tässä kyseisessä hetkessä myös Jumala paljasti itsensä. Herra oli siis näyttänyt, että hän johdattaa ja hallitsee ihmisten heikkouksista huolimatta.

Joosefin veljet eivät voi uskoa kuulemaansa ja näkemäänsä. Niinpä Joosefin on toistettava: ”Minä olen Joosef, teidän veljenne – –.” (1. Moos. 45:4.) Vasta kuultuaan asian toisen kerran sekä sanat ”jonka te myitte Egyptiin” (1. Moos. 45:4), veljet uskovat.

Sitten Joosef sanoo: ”Jumala lähetti minut – –.” (1. Moos. 45:5.) Viittauksella Jumalaan on kaksi tarkoitusta. Sillä Joosef vakuuttaa veljilleen, että hänellä ei ole pahoja tunteita heitä kohtaan; samalla se on syvälinen uskontunnustus ja toivon ilmaus, koska heidän tekonsa oli välttämätön pelastukseksi monille ja jälkeläisten säilyttämiseksi (1. Moos. 45:7, VKR).

Sitten Joosef kehottaa veljiään palaamaan isän luo ja valmistelemaan tämän Egyptiin lähtöä varten. Hän lähettää kutsun mukana sanoman koskien maata, jossa he saavat asua. He pääsevät rehevistä laitumista kuuluisaan Goseniin ja saavat näin parasta mitä Egyptistä löytyy (1. Moos. 45:18, 20). Joosef huolehtii myös kuljetuksesta lähettäen vaunuja, jotka voivat vakuuttaa Jaakobin siitä, etteivät hänen poikansa valehtele hänelle kokemastaan (1. Moos. 45:27). Jaakob ottaa vaunut näkyvänä todisteena siitä, että Joosef on elossa, ja tämä tieto saa hänen henkensä elpymään (vrt. 1. Moos. 37:35; 1. Moos. 44:29).

Asiat ovat nyt hyvin. Jaakobin 12 poikaa ovat elossa. Jaakobia kutsutaan nyt nimellä Israel (1. Moos. 45:28, VKR), ja Jumalan johdatus on tullut näkyväksi voimallisella tavalla.

Joosef oli hyvin armollinen veljiään kohtaan. Hänellä oli varaa siihen. Kuinka voimme oppia olemaan armollisia niille, joiden pahat teot meitä kohtaan eivät käänny yhtä hyviksi kuin Joosefin tapauksessa?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 1, s. 196–214 tai *Patriarkat ja profeetat*, s. 193–212.

”Kolme vankeuden päivää olivat katkeran surun päiviä Jaakobin pojille. He mietiskelivät menneitä vääriä valintojaan, erityisesti julmuuttaan Joosefia kohtaan. He tiesivät, että jos heidät tuomittaisiin vakoojiksi, he eivät voisi tuoda todistusaineistoa maineensa puhdistamiseksi ja heidät kaikki tapettaisiin tai heistä tehtäisiin orjia. He epäilivät, pystyisikö kukaan heistä tekemään mitään, mikä saisi heidän isänsä suostumaan siihen, että Benjamin lähtisi hänen luotaan sen julman kuoleman jälkeen, jonka isä luuli kohdanneen Joosefia. He olivat myyneet Joosefin orjaksi, ja he pelkäsivät, että Jumala aikoi rangaista heitä antamalla heidän tulla orjiksi. Joosef ajattelee sitä, että hänen isänsä ja veljiensä perheet kärsivät ruoan puutteesta, ja hän vakuuttuu siitä, että hänen veljensä ovat katuneet sitä, miten julmasti he kohtelivat häntä, eivätkä missään tapauksessa kohtelisi Benjaminia kuten olivat kohdelleet häntä.” (3SG 155, 156.)

”Joosef oli tyytyväinen. Hän oli koetellut veljiään ja nähnyt heissä todellista syntien katumuksen hedelmää.” (3SG 165.)

Keskustelunaiheita:

1. Pohtikaa torstain tutkisteluosuuden lopussa olevaa kysymystä. Luuletteko, että Joosef olisi ollut yhtä armollinen veljiään kohtaan, jos asiat eivät olisi kääntyneet hänen osaltaan niin hyväksi? Emme tietenkään voi varmaksi tietää, mutta millaisia merkkejä Joosefin kertomuksesta löytyy hänen luonteestaan, mitkä voivat selittää hänen armollisuuttaan?
2. Millä tavoin voimme nähdä Joosefissa esikuvan Kristuksesta ja siitä, mitä tämä joutui käymään läpi?
3. Joosef koetteli veljiään. Millä vastaavilla tavoilla Jumala koettelee meitä?
4. Kaikkien noiden vuosien jälkeen veljet tajusivat syyllisyytensä siihen, mitä olivat tehneet Joosefille. Mitä tämä opettaa siitä, kuinka vaikuttavaa syyllisyys voi olla? Vaikka saamme anteeksi ja hyväksymme Jumalan anteeksiannon, kuinka voimme oppia antamaan itsellemme anteeksi silloinkin, kun tiedämme, ettemme ole tuon anteeksiannon arvoisia?